

Ceny

- **Značné zrychlení růstu spotřebitelských cen**

V letech 2005 až 2007 se v ČR prosazovala tendence k nízké a relativně stabilní inflaci. Její průměrná meziroční míra růstu dosáhla 2,1 % a příliš se nelišila od vývoje v eurozóně. Výrazné změny v cenovém vývoji nastaly v 1. čtvrtletí 2008, kdy spotřebitelské ceny vzrostly meziročně o 7,4 %, což byl největší meziroční růst za posledních 10 let. K akceleraci cenového pohybu přispěly zejména ceny potravin, jejichž růst byl dvouciferný. Významná byla též růstová akcelerace cen pohonných hmot. Spotřebitelské ceny rostly především jako důsledek změn ve vnějších podmínkách týkajících se vysokého růstu světových cen energií a potravin. Jejich dopad do spotřebitelských cen byl kompenzován posilováním koruny jen částečně. Mezinárodní porovnání ukázalo, že v ČR činil meziroční růst harmonizovaného indexu spotřebitelských cen v 1. čtvrtletí 7,5 %, což byl zhruba dvojnásobek oproti průměru v EU. Vzhledem k tomu, že hlavními zdroji růstu inflace jsou potraviny a energetické zdroje, lze nadprůměrný růst spotřebitelských cen v ČR vysvětlit vysokým podílem potravin ve spotřebitelském koší.

- **Pokračoval vzestup cen průmyslových výrobců**

Ceny průmyslových výrobců pokračovaly ve vysokém růstu, meziročně byly vyšší o 5,6 %. Naposledy rostly ceny rychleji v 1. čtvrtletí 2005. Ke zrychlení růstu cen přispěl zejména růst dovozních cen ropy, ceny v odvětví koksu a rafinérských ropných výrobků se meziročně zvýšily o více než čtvrtinu. Obdobně se růst cen zemědělsko-potravinářských výrobků na světových trzích promítl do cen výrobců potravinářského průmyslu o 11,0 %. K 10 % růstu se přiblížily také ceny ve výrobě elektřiny, plynu a vody.

- **Velmi dynamický růst cen zemědělských výrobců**

V 1. čtvrtletí zažila Česká republika výrazný cenový skok v meziročním vývoji cen zemědělských výrobců, které vzrostly o více než čtvrtinu. Podílely se na tom především ceny rostlinných výrobků, z nich pak především ceny obilovin, jež vzrostly o 70 %. Cenový vývoj u živočišných výrobků se rovněž převážně vyznačoval tendencí ke zrychlení, růst cen u většiny výrobků převýšil 20 % v meziročním vyjádření. K hlavním příčinám tohoto výrazného vzestupu cen zemědělských výrobků patřil nejen růst poptávky po potravinách ve světě, zejména v Asii, ale i neúroda spjatá s výpadky rostlinné produkce u hlavních světových exportérů jako je USA, EU, Austrálie a Ukrajina.

- **Negativní hodnota směnných relací**

Vývozní ceny zboží se snížily v 1. čtvrtletí 2008 v průměru meziročně o 4,3 % a dovozní ceny zboží o 3,0 %. Směnné relace dosáhly hodnoty 98,7 %, což znamenalo obrát proti předchozím pěti čtvrtletím, kdy byly nad 100 %. Prohloubil se vliv změn kurzu koruny na vývoj vývozních a dovozních cen.

- **Změna vlivu dílčích cenových změn na implicitní deflátor**

V 1. čtvrtletí 2008 pokračoval značně rozdílný vývoj domácích cen a cen zahraničního obchodu, který se odrazil v nižším implicitním deflátoru HDP než před rokem. Kombinace vlivu dílčích deflátorů (výdajů na konečnou spotřebu, výdajů na tvorbu hrubého kapitálu, vývozu i dovozu zboží a služeb) byla však letos zcela odlišná než vloni. V 1. čtvrtletí 2008 meziročně zrychlil růst cen konečné spotřeby o 3,0 p. b., z toho zejména spotřeby domácností o 5,3 p. b. a růst cen tvorby hrubého kapitálu o 1,8 p. b., z toho fixního kapitálu o 2,3 p. b. Směnné relace přitom výrazně poklesly o 3,2 p. b. To nejvíce ovlivnilo pohyb úhrnné cenové hladiny. Meziroční pokles cen vývozu o 4,8 % byl větší než pokles cen dovozu o 3,7 %.